

A KÍNAI ENERGIAPOLITIKA HATÁSA AZ ENERGIAPIACRA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MAGYARORSZÁGI VISZONYOKRA

Durkó Emília

Debreceni Egyetem, Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kar
4032-Debrecen, Böszörményi u.138. e-mail: durkoemilia@gmail.com

Hazánk egyik jelentős problémája, hogy ipara jórészt olyan fosszilis energiahordozókon alapul, amelyekből nagymértékben behozatalra szorul. Az itthon felhasznált energia mindössze 35-40%-át vagyunk képesek országon belül előállítani, ami igen kedvezőtlen export-import mérleget eredményez. Az EU 2020-as stratégiája a megújuló energiákban rejlő lehetőségek fokozatos kihasználását irányelveként fogalmazta meg, melynek teljesítése egyrészt a környezetvédelmi szempontok gyakorlatban történő megvalósítása, másrészt a nagyfokú energia-függőség mérséklése szempontjából is lényeges. A világ legnagyobb fejlődő országát, Kínát, egészen más mutatók jellemzik, mint Magyarországot, vagy az Európai Uniót. A hazánknál százszor nagyobb területű ország a világ leggyorsabb növekedési mutatóit produkálta az elmúlt évtizedben, különösen a világgazdasági válságot megelőzően. A GDP növekedési üteme több éven keresztül meghaladta a 10%-ot, amely világviszonylatban is egyedülálló jelenségnek mondható. Ez részben a túlzott iparosításnak köszönhető, ami napjainkra a természeti környezet radikális átalakulását eredményezte. Évente közel egy millió ember halálát okozza a szennyezett víz-és levegő, ráadásul a szintén környezetszennyezésnek tulajdonított születési rendellenességek aránya a az elmúlt tíz évben 40%-kal nőtt. Mivel Kína a világ egyik legnépesebb országa, gazdasági növekedésének természeti környezetre gyakorolt hatása súlyos globális kérdéssé vált. Másrészt a legnagyobb energiafogyasztó is, ezért a globális nyersanyag-és energiapiacokra gyakorolt hatását hazánk is érezni fogja. Az energiaellátás terén növekvő nyomás nehezedik Kínára, hiszen nemcsak, hogy nő a kereslet, de az energiaforrásokért való nemzetközi verseny is fokozódik. A fejlődő Kína a legnagyobb szénfelhasználó és –fogyasztó is – átlagosan hetente két új szénércművet adnak át –, melynek importja mellett olaj-és földgáz szükséglete is növekedni fog. Az ázsiai ország méltán egyre jelentősebb szereplője lesz a nemzetközi piacnak, ami a termékek világpiaci árára és a beszerzési források, ellátottság körüli viszonyokra is hatással lehet. Előadásom kulcskérdése, hogy az elmúlt évek sokat emlegetett kőolaj világpiaci árai hogyan befolyásolják egy nemzet külkereskedelmimutatóit, elsősorban az energia árainak alakulását. Górcső alá veszem, milyen tényezők idézik elő a világ GDP-jének változását, és milyen összefüggés vélelmezhető a világ GDP-jének alakulása és egy eléggé nagy, jelentős gazdaság, mint Kína termelése között, vagy éppen fordítva: a kínai energiatermelés-és felhasználás tükröződik-e a GDP értékeiben. Ezek közös mozgása, változása, végső soron hogyan módosíthatja a fogyasztói árakat egy olyan ország, mint Magyarország esetében, amelynek gyakorlatilag nincs beleszólása a világpiaci folyamatokba, hanem többnyire elszenvedője annak. Ahhoz, hogy ezekre a kérdésekre választ lehessen adni, alapos és átfogó vizsgálat szükséges, egyrészt a kínai gazdaság alakulásáról, másrészt a GDP és az azt befolyásoló tényezők fajsúlyától, illetve nem utolsósorban az itthon rendelkezésünkre álló energiaforrások nagyságáról is, amelyek lehetőséget adnak arra, még ha kismértékben is, hogy ne csak elszenvedői legyünk az energiapiac történetének, hanem lehetőségünk legyen függetleníteni magunkat ezektől a folyamatoktól. Már amennyire ez lehetséges.

Kulcsszavak: világpiaci árak begyűrzése, energia-szabályozási rendszerek, megújuló energia